

شناخت‌نامه مازندران / ۴۹
بناهای تاریخی و مذهبی / ۱۰

مسجد جامع بابل

احمد پیرزاد

رسانش نوین، ۱۳۹۴

سرشناسه	: پیرزاد، احمد، ۱۳۵۷-
عنوان و نام پدیدآور	: مسجد جامع بابل / احمد پیرزاد.
مشخصات نشر	: تهران: رسانش نوین، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۲۸ ص.
فروست	: شناخت‌نامه مازندران؛ [ج. ۳۹]. بناهای تاریخی مذهبی؛ ۱۰
شابک	: دوره: 9-63-978-600-6826 : 4-00-6826-978-600
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: مسجد جامع، بابل
موضوع	: مسجدهای جامع - ایران - بابل
موضوع	: مازندران
شناسه افزوده	: سرپرست مجموعه زین‌العابدین درگاهی.
شناسه افزوده	: شناخت‌نامه مازندران؛ [ج. ۳۹].
رده بندی کنگر	: ۱۳۰ ج. ۳۹، ۸۶ ش ۲۲ الف / DSRT۰۵۲
رده بندی دیویی	: ۳۳۰.۳۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۷۳/۱۴

تهران. بهار شمالی. کوچه شکیا. نبش شیرازی. پلاک ۷. واحد ۲
 تلفن: ۰۹۱۲۱۳۰۹۱۳۱ تلفکس: ۷۷۵۳۰۵۳۶ rasaneh.pu@gmail.com

مسجد جامع بابل احمد پیرزاد

سرپرست مجموعه: دکتر زین‌العابدین درگاهی

sh.mazandaran@yahoo.com

طراحی یونیفرم جلد: زهره ایزدی راد

صفحه آرا: ونوشه جویباری

لیتوگرافی: فیلم گرافیک

چاپ: متین

صحافی: ولیعصر

چاپ اول، تهران، ۱۳۹۴

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۳۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

۷	پیش‌گفتار
۹	مقدمه
۱۰	معرفی اجمالی مساجد ایران
۱۲	الگوهای معماری مساجد ایران
۱۳	عناصر و اجزای اصلی مساجد
۱۴	دوره‌های تاریخی مسجد
۱۵	مسجد جامع بابل
۱۶	تاریخچه مسجد جامع بابل
۱۷	موقعیت و هم‌جواری‌های مسجد
۱۸	نحوه دسترسی به مسجد
۱۹	ورودی‌های مسجد
۲۰	عناصر و اجزای معماری مسجد
۲۶	تزئینات وابسته به معماری
۲۷	مصالح‌شناسی
۲۸	کتیبه‌های مسجد
۳۱	کاربری و عمل‌کرد مسجد و عناصر آن
۳۳	نتیجه
۳۶	کتاب‌نامه
۳۸	تصویرها

مقدمه

آثار تاریخی زیادی در تاریخ معماری ایران ساخته شده‌اند که این آثار تاریخی ساخته شده و به جای مانده را می‌توان به دو دسته بناهای مذهبی و بناهای غیرمذهبی تقسیم نمود (کیانی، ۱۳۸۴). بناهای مذهبی مانند مسجدها، مقبره‌ها، تکیه‌ها و ... در دوره پس از ورود اسلام ساخته شده‌اند و همیشه از جایگاه و قداست بالایی نزد حاکمان و مردم برخوردار بوده‌اند. به‌خاطر همین باورهای مذهبی و طبیعتی معماران مسلمان ایران زمین با بهره‌گیری از تجارب معماری دوره پیش از اسلام بیش‌ترین خدمات را به معماری جهان اسلام و ایران کرده‌اند. شاید با کمی اغماض بتوان گفت که مسیر تحولات معماری ایران «...» به‌طور خاص از اسلامی از بناهای مذهبی و به‌طور خاص از مساجد می‌گذرد.

در مسیر تحولات معماری مساجد در جهان اسلام بیش‌ترین خدمات و تحولات آن مربوط به دست‌آوردهای معماری ایران و معماران ایرانی می‌باشد تا حدی که رواج برخی از تکنیک‌های ساخت مسجد در کشورهای دیگر اسلامی و حتی

غیراسلامی مربوط به ایرانیان است. از مساجد بسیار کهن تا مساجد عصر حاضر توجه خاص بیش‌تر معماران ایرانی به شاخصه‌های معماری و نگرش‌های آیینی و مذهبی بسیار به چشم می‌خورد. متأسفانه در عصر حاضر برخی از متولیان مساجد به بهانه توسعه مسجد، ضمن تخریب مساجد کهن با بهره‌گیری از برخی معماران جوان ناآشنا به پیشینه تاریخی ایران از الگوهای معماری کشورهای اسلامی دیگر برای ساخت مساجد استفاده می‌کنند که در شأن و منزلت معماری گذشته و عصر حاضر ایران نیست.

معرفی اجمالی مسجد ایران

تقریباً در هر محله از مناطق شهری یا روستایی ایران یک مسجد وجود دارد. قدیمی‌ترین دلیل این موضوع آن است که شیعیان ایران توجه و اراده خاصی به ائمه اطهار و فرزندان ایشان داشته و دارند. تکایا و مساجد شهرها و روستاها بیش‌ترین آثار بر جای مانده از معماری دوره اسلامی ایران هستند و به دلیل توجه مردم و قداست این بناها هر بار مردم، مشتاقانه برای مرمت و بازسازی آن در طی حوادث طبیعی و سیاسی می‌کوشیدند.